

CONSIDERAȚII PRIVIND CRITERIILE VIZATE DE NOILE STRUCTURI DE GENIU, ÎN PERSPECTIVA ANILOR 2015÷2020

Lt.col.dr. Dumitru RADU

The paper presents some of the general characteristics that influence the battle field and mentions the place the role of engineers troops in the area. The upgrading objectives of engineering structures area presented in accordance with the criteria envisaged by new types of structures vehicle can be therefore quantified.

Caracteristicile fundamentale, care vizează dimensionarea câmpului de luptă modern, în prezent, dar mai ales în viitor, în viziunea autorului, se disting ca fiind mai importante: letalitatea, ca urmare a folosirii sistemelor de arme și a munițiilor de înaltă tehnologie implică un aport mai mare al sprijinului de geniu pentru luptă la protecția genistică; schimbările și dinamica acțiunilor de luptă influențează mobilitatea și contramobilitatea; amploarea acțiunilor militare au mare influență asupra sprijinului de geniu, în ansamblu.

Considerații generale

La nivel tactic, operativ și strategic, câmpul de luptă este extins, fiind împărțit în zone de: responsabilitate (se asimilează cu fâșia de apărare, baza de plecare la ofensivă), interes și influență.

Mărimea acestora este diferită, în funcție de: teren, condițiile meteorologice, potențialul de luptă al forțelor implicate.

Apreciez că noile sisteme de armamente (implicit modul de abordare și desfășurare a noilor conflicte desfășurate din 1990 până în prezent) conduc la o nouă evaluare și poziționare a locului forțelor de geniu în cadrul dispozitivelor acționale (tactice, operative, strategice), a elementelor componente în cadrul forțelor de sprijin (ca forțe de sprijin de geniu, treceri și detașamente mobile de baraje, distrugeri, mixte), iar rolul acestora este de a le asigura o mai bună mobilitate (proprie și în folosul celor pe care le sprijină genistic), stabilitate și protecție, precum și o mai eficientă conducere a structurilor operaționale.

Realizarea unor structuri de forțe moderne, compatibile și interoperabile impune îndeplinirea unor cerințe clare și fundamentale, iar în opinia noastră acestea sunt: elaborarea unui cadru legislativ compatibil sistemului militar; elaborarea documentelor conceptuale și doctrinare ale organizării, înzestrării, pregătirii și întrebuințării forțelor la pace pentru securitatea națională, apărarea națională și colectivă, promovarea stabilității, precum și pentru sprijinirea autorităților locale în situații de urgențe civile; compensarea reducerii treptate a efectivelor cu gradul de profesionalizare a structurilor militare; capabilități crescute pentru gestionarea situațiilor de criză; simplificarea procedurilor de comandă și control; susținerea și încadrarea programelor de modernizare în resursele alocate.

Locul și rolul forțelor de geniu în actualul context se prezintă într-o variantă ca în figura 1.

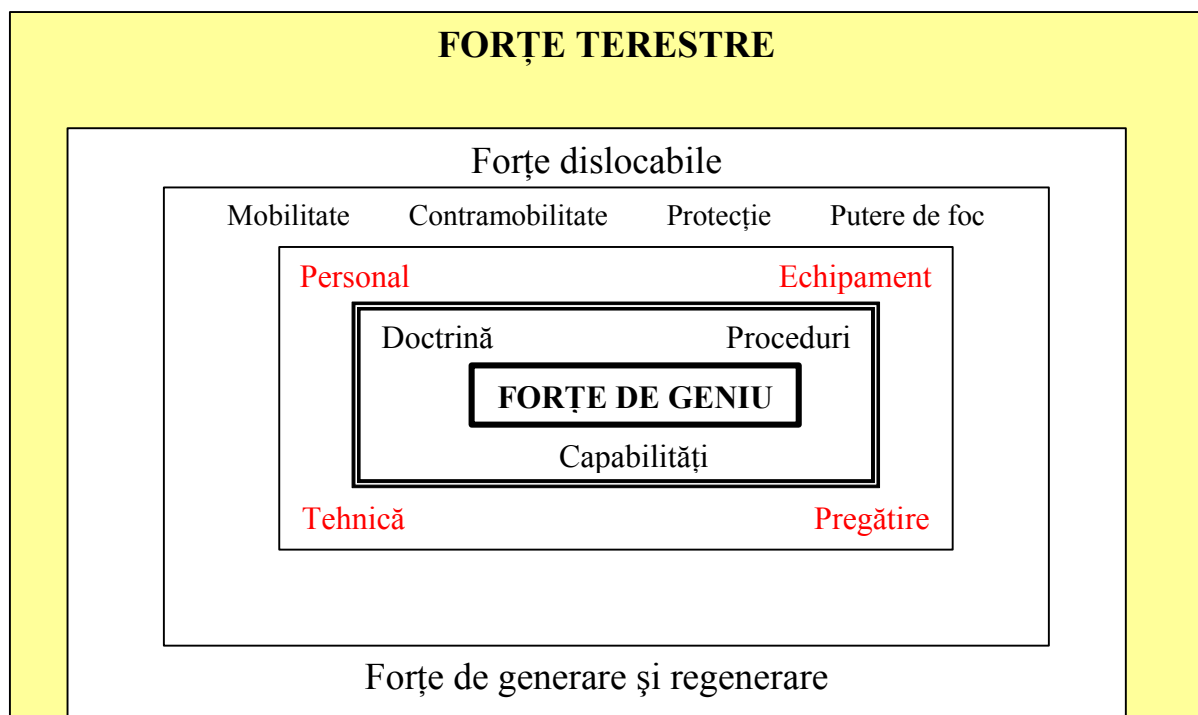

Fig. 1 *Locul și rolul forțelor de geniu*

Etapa parcursă, în prezent, de structurile militare se caracterizează printr-un început de modernizare structurală și conceptuală, cu un cadru legislativ nou, adaptat și adecvat pentru construirea unor structuri moderne, înzestrate și instruite, cu un înalt nivel de operativitate, compatibile și interoperabile cu alte structuri de securitate și apărare colectivă.

Considerăm că pentru a îndeplini cu succes misiunile ce revin structurilor de geniu la diferite eșaloane, în toată gama de misiuni ce revin forțelor terestre, procesul de modernizare, restructurare și înzestrare trebuie accelerat, deoarece se impune ca forțele de geniu să răspundă cerințelor următoare: să fie organizate adecvat; personalul care le încadrează să fie

foarte bine pregătit și motivat; sistemele și tehnica de geniu să răspundă criteriilor de performanță ridicate și să fie multifuncționale; să fie înzestrate cu armament modern, tehnică cu mobilitate mare și protecție eficientă; să ofere sprijin și capacități de susținere a luptelor, operațiilor, situațiilor de criză etc.

Obiectivele modernizării structurilor de geniu

Procesul de dimensionare, restructurare și modernizare ne canalizează efortul către: o concepție nouă, modernă, privind *sprijinul de luptă* prin componenta sprijin de geniu pentru luptă; definirea locului și rolului trupelor de geniu în cadrul forțelor terestre; principiile de întrebuințare a acestora la pace, situații de sprijin ale autorităților naționale locale, conform art. 5 sau non art. 5 din Tratatul NATO; structuri organizatorice moderne realizate pe principiul *descurajării credibile*; echilibru între nevoile de pace și cele de război; compatibilitate și interoperabilitate cu structurile similare din armatele țărilor membre NATO; operaționalitate în cadrul național și multinațional.

Structurile organizatorice existente la pace vor fi dimensionate în deplină concordanță cu: nevoile tactice și operative reale de sprijin genistic pentru luptă; destinația forțelor; gradul de dislocabilitate; nivelul capacității operaționale.

Noile structuri organizatorice vor fi capabile să se adapteze deplin, rapid și eficient tuturor misiunilor specifice armeei, executate în cadrul operațiunilor multinaționale și de stabilitate desfășurate sub comanda NATO. Structurile organizatorice existente la pace, cele în teritoriu, vor fi proiectate să execute toată gama de misiuni specifice NATO atât în perioada de pace, în perioada de criză, cât și la război, în special, în cadrul apărării colective organizate și desfășurate cu sprijinul Alianței pe teritoriul național.

Realizarea noilor structuri organizatorice vizează realizarea unei concordanțe optime între forțele și mijloacele proiectate și scopurile pentru care sunt create acestea, corespunzător eșaloanelor din compunerea cărora fac parte și acțiunilor militare desfășurate de acestea, indiferent de natura lor și de domeniul artei militare de manifestare (tactic, operativ sau strategic). Trupele de geniu vor avea în compunere structuri organizatorice cu o capacitate ridicată de: protecție proprie (puncte de comandă mobile, tehnică blindată multifuncțională, modulară); manevră în spațiul terestru, precum și facilități optime pentru transportabilitate aeriană, într-o primă etapă pentru structurile din compunerea forțelor ce sunt puse la dispoziția NATO.

În restructurarea și modernizarea forțelor de geniu se pun în valoare și se vor materializa standardele actuale, orientările și tendințele de perspectivă, în domeniu, din armatele moderne. În ansamblul său, procesul va conferi forțelor de geniu nivelul de performanță și standardele necesare desfășurării de acțiuni comune la același nivel calitativ cu structurile militare similare ale Alianței.

Pentru realizarea unor structuri de geniu compatibile și interoperabile cu cele ale aliaților, considerăm că trebuie să avem în atenție următoarele trăsături: integrarea armonioasă în concepția generală de reformă a forțelor terestre; caracterul deschis, adaptabil și perfectibil; creșterea rolului factorilor calitativi, de performanță; respectarea cadrului legislativ-regulamentar specific; valorificarea tradițiilor și învățămintelor dintre acțiunile comune, a experienței pozitive; continuitatea și stabilitatea, în condiții de reală certitudine; capacitatea de control a factorilor de risc și incertitudine; realizarea fermă a cerințelor impuse și asumate, pentru o cât mai rapidă și deplină integrare în standardele euroatlantice.

Proiectarea noilor structuri trebuie să vizeze realizarea următoarelor cerințe:

- a) perfecționarea organizării structurale într-o structură cu mai multe niveluri de organizare, forțele de geniu trebuie integrate armonios și organic în ansamblul general al forțelor;
- b) profesionalizarea posturilor (personalului) obligă pe fiecare ocupant al unui anumit post la un efort continuu, pentru ridicarea nivelului de pregătire profesională, de perfecționare continuă, realizând astfel dezideratul profesionalizării;
- c) aprecierea periodică a valorii personalului prin cerințele funcției ocupate, aceasta evidențiază, totodată, nevoile reale de pregătire și de perfecționare a pregătirii, definitivarea corectă a funcțiilor fiind un punct important de plecare în stabilirea unui program adecvat și eficient de instruire a personalului.

Obiectivele exprimă într-o formă concretă și măsurabilă scopurile stabilite a fi realizate într-o perioadă de timp determinată.

Acest aspect impune precizarea a trei categorii de obiective:

- generale – definesc rolul unei anumite structuri de geniu pentru o perioadă lungă de timp;
- derivate – eșalonate astfel încât realizarea lor prealabilă să conducă treptat la atingerea obiectivelor generale;
- specifice – fixate unei activități, compartiment, ansamblu de compartimente menite să contribuie la realizarea celor derivate.

Rezultă concluzia că gradualizarea, etapizarea și stabilirea obiectivelor pe domenii este foarte importantă pentru fundamentarea noilor structuri de geniu, deoarece: resursele financiare sunt limitate; impune o perioadă de implementare și adaptabilitate conceptuală, operațională, tehnică și administrativă a acestora, la noul context; vizează o modernizare reală a structurilor, prin dotarea cu sisteme de tehnică, echipamente și materiale moderne cu posibilități mari, compatibile și interoperabile cu ale partenerilor; tehnica oferă posibilități proprii de protecție și este multifuncțională; realizează treptat procesul de profesionalizare a trupelor de geniu.

Criterii vizate de noile structuri de geniu în perspectiva anilor 2015-2020

Criteriile prezentate și evidențiate în continuare trebuie să stea la baza fundamentării noilor forțe de geniu și reprezintă puncte de vedere studiate în detaliu de către autorul acestui material.

Realizarea de structuri compatibile și interoperabile, de geniu, cu cele similare ale Alianței impune îndeplinirea următoarele criterii:

- tipologia structurilor; impune proiectarea și realizarea structurilor în funcție de destinația, locul și rolul acestora în acțiunile militare;
- modelul funcțiilor sprijinului de geniu pentru luptă fundamentează funcțiile și misiunile trupelor de geniu pe forme ale luptei, creionează cerințele la care să răspundă structura de geniu din compunerea unui anumit eșalon ierarhic, stă la baza organizării și dotării cu tehnică modernă, specifică;
- eficiența, productivitatea, costurile pe misiune în acțiunile comune; impune similitudinea între cele naționale cu cele din armatele moderne NATO;
- ierarhizarea funcțiilor sprijinului de geniu; impune concordanță între gruparea de forțe (tactică, operativă) și nivelul modulului de forțe de geniu.

Aceste criterii sunt formulate în concordanță cu două componente ale standardizării respectiv, compatibilitatea, interoperabilitatea.

În opinia autorului criteriile pot fi cuantificabile, se pot grupa pe: module; destinație; cerințe ale sprijinului de geniu; importanța funcției de geniu.

Criteriile se caracterizează prin mai multe niveluri (subcriterii) corespunzătoare, astfel că funcțiile sprijinului de geniu sunt dependente de cadrul legal, tipul de structură, tipul de tehnică, performanțele tehnicii folosite, timpul de reacție pentru îndeplinirea misiunii, tipul de subordonare etc.

Subcriteriile corespunzătoare unui criteriu reprezintă tot atâtea cerințe ale unor obiective posibile, de îndeplinit.

Obiectivul din punct de vedere al unui criteriu este nivelul propus a fi realizat pentru acel criteriu, astfel dacă criteriul este funcția, avem ca obiectiv modelul sprijinului de geniu.

Subunitățile, unitățile și marile unități de geniu sunt structuri organizatorice complexe, datorită specificului armei și multitudinii misiunilor care revin unei funcții de geniu.

Apreciem că misiunile sprijinului de geniu trebuie grupate pe anumite criterii, cele mai importante, în opinia noastră sunt:

- de identitate – gruparea unei misiuni sau a misiunilor identice în cadrul unei structuri de forțe pentru a răspunde unei funcții a sprijinului de geniu;

- de convergență – constă în gruparea misiunilor (tipurilor de forțe) diferite ca factură să dispună /sau impună de tehnică sau tehnici specializate diferit, dar care converg spre realizarea aceluiași obiective (mai multe misiuni converg către realizarea unei funcții a sprijinului de geniu);
- de raționalitate – organizarea și funcționarea unei structuri impune circulația rațională, oportună și eficientă a informațiilor, prin evitarea paralelismelor, respectarea principiului priorității și pe cel al excepțiilor.

În concluzie, criteriile dimensionării sunt cerințe de îndeplinit pentru realizarea obiectivelor și sunt grupate în funcție de: modulul tipului de forțe; destinația forțelor; ierarhizarea funcțiilor sprijinului de geniu; gruparea pe tipuri de identitate, convergență, raționalitate a unei structuri (funcții) de geniu.

Bibliografie

RADU DUMITRU – Teza de doctorat *Dimensionarea structurilor de geniu din cadrul Forțelor Terestre ale armatei României pentru realizarea compatibilității și interoperabilității cu structurile similare din armatele statelor membre NATO*